Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

TAE 2023: Pääluokan yleisesittely ja luku 35.01 momenteittain, hallinnonalan kipupisteet sekä asuntomarkkinoiden tilanne

Mikko Friipyöli, erityisasiantuntija, ympäristöministeriö
Timo Tähtinen, talouspäällikkö, ympäristöministeriö

YM TAE 2023 yhteenveto

- Pääluokan määrärahaesitykset ovat yhteensä 336 Me (+8 Me vs TAE 2022)
  - HO kertaluonteisia määrärahoja poistuu
  - Energiatehokkuus ja huoltovarmuusmäärärahoja on lisätty
- VAR esityksiä on lisäksi 287 Me
- Merkittävimmät kokonaisuudet:
- 1. Luonnon- ja vesiensuojelu n.165 Me (ml. ravinnekierto, 31 Me)
- 2. Energiatehokkuustuet rakennuksissa,125 Me (ml. latausinfra)
- 3. Asuntorakentamisen tuet, 190 Me

Merkittävimmät muutokset ja uudet asiat

- 35.10.20 Ympäristövahinkojen ehkäiseminen ja jälkihoito:
  - Hituran suljetun kaivoksen vesienkäsittelyyn esitetään 2 Me lisäystä, syynä kustannusnousu.
- 35.10.23 Itämeren ja vesien suojelun edistäminen: 11,6 Me, uusi momentti,
  - Perustettu selkeyttämään määrärahojen käyttöä VTV:n huomioihin liittyen. Siirretty määrärahoja ja tehtäviä mom. 35.10.22:lta.
- 35.10.31. Avustukset kuntien ilmasto-suunnitelmiin: 2,6 Me, uusi tuki (Ilmastolaki)
- 35.10.52 Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät: 43,1 Me (määrärahataso alenee 13,6 Me)
- 35.10.61. Vesien- ja ympäristönhoidon tukeminen: 47,8 Me (ravinnekierrätykseen 31 Me)
- 35.20.31. Asumisneuvonnan kehittäminen ja laajentaminen: 4,0 Me
  - tuki kunnille, määräaikainen laki
- 35.20.35. Avustukset alueiden käytön ja rakentamisen digitalisaatioon: 2,8 Me,
  - uusi tuki kunnille ja maakuntien liitoille (rakennetun ympäristön lakimuutokset)
- 35.20.60. Siirto Valtion asuntorahastoon:
  - Erityisryhmien investointiavustus 120 Me (+30 Me)

35.01 luvun momenttien esitykset

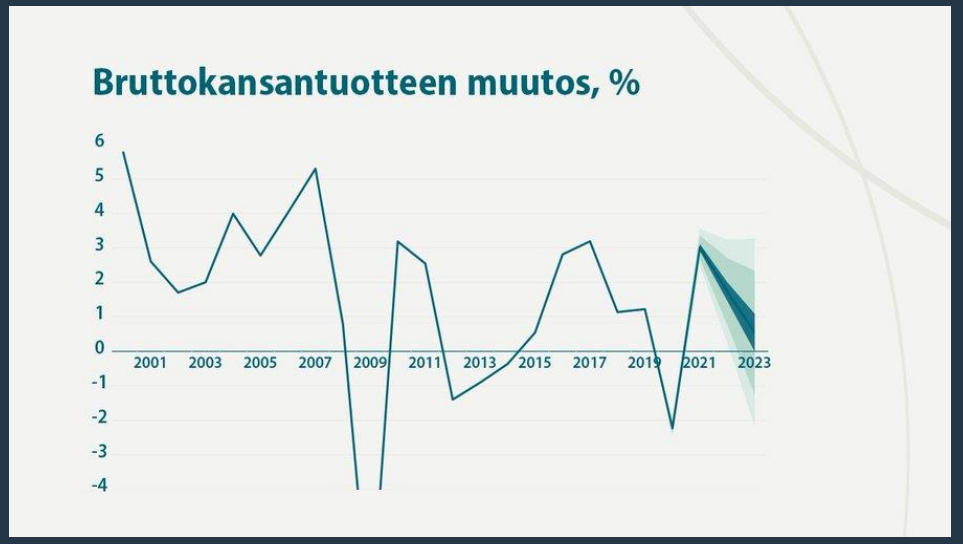
- **35.01.01 Ympäristöministeriön toimintamenot: 31,85 Me (alenee 2,0 Me)**
  - HO-kertaluonteinen luonnonsuojelulisäys poistuu, -2,8 Me
  - Ympäristövahinkorahastolain toimeenpano, + 0,68 Me
  - Matkustussäästö, -0,6 Me
  - Jäte- ja tuotetietojärjestelmän kehittäminen, 0,35 Me
  - Purkumateriaali- ja rakennusjäterekisterin perustaminen ja ylläpito, 0,3 Me (rakennuslaki)
- **35.01.04 Suomen Ympäristökeskuksen toimintamenot: 25,9 Me (lisääntyy 1,4 Me)**
  - Tutkimuksen lisäpanostus, 1 Me
  - Tutkimusprofessuuri, 0,17 Me
  - Matkustussäästö, - 0,13 Me
  - Rakentamislain päästötietokanta, 0,12 Me
- **35.01.65. Avustukset järjestöille ja ympäristönhoitoon: 2,13 Me (alenee 0,35 Me)**
  - EK:n vuodelle 2022 tekemät lisäykset poistuvat (BirdLife Suomi ry, Suomen Metsästäjäliitto, ry ja Ympäristökasvatusjärjestö FEE Suomi ry)

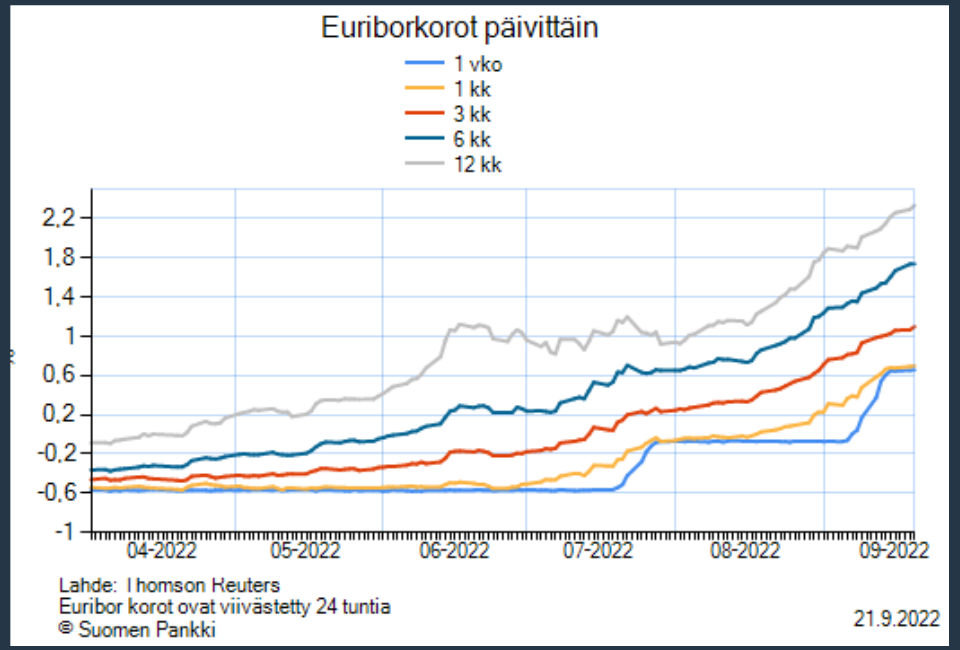
Hallinnonalan kipupiste

- Kiertotalousohjelman rahoitus vuonna 2023 on enää 1 Me (alenee 3,5 Me) (mom 35.10.22)
- Valmisteilla ja toimeenpantavina on useita Green deal sopimuksia.
- Valtakunnallisen jätesuunnitelman toteutus vaatii lisärahoitusta
- EU:n Kiertotalouden toimenpideohjelma edellyttää kansallisia selvityksiä ja aloitteita kestävän tuotepolitiikan sekä kierrätysraaka-ainemarkkinoiden edistämiseksi.
- Täytäntöönpantavaksi on tulossa useita EU-säädöksiä.
- Lisämäärärahatarve olisi noin 2,4 Me, mutta pienemmillä lisäyksillä olisi mahdollista toteuttaa kriittisimpiä hankkeita.

Hintojen nousu pysäyttää talouskasvun

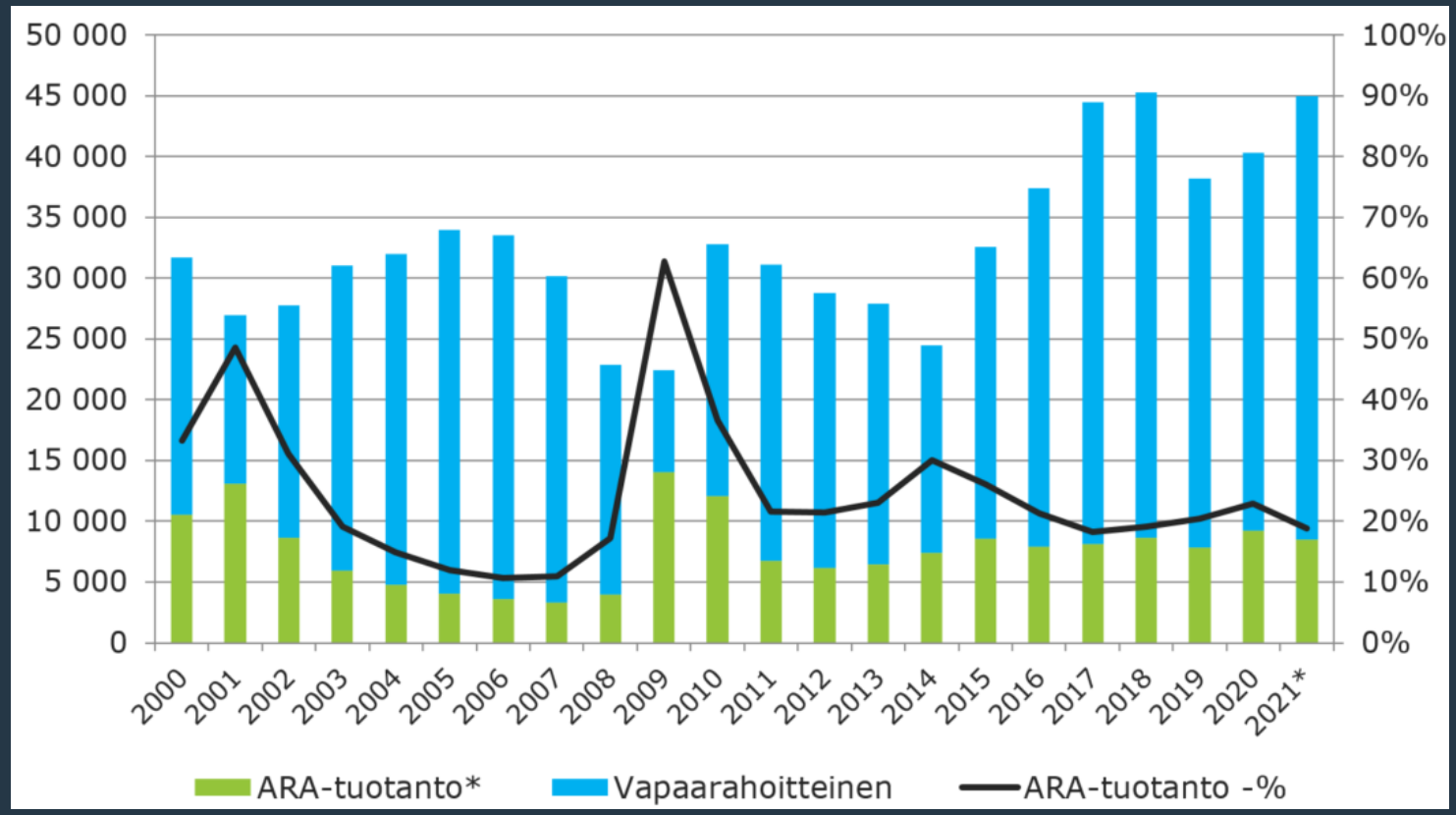
- VM arvioi, että bkt:n kasvu asettuu ensi vuonna -2,2 % ja 3.3 % välille
- Kuluttajahintojen vuosimuutos oli elokuussa 7,6 % (2021 elokuu: 2,2%)
- 12 kk Euribor noussut viidessä kuukaudessa nollasta yli 2,3 %:iin

Asuntotuotanto kääntyy maltilliseen laskuun

- Vuoden 2021 uudet asuntoaloitukset nousivat ennätyskorkealle yli 47 000 asuntoon
- Tänä vuonna ennakoidaan aloitettavan edelleen 39 000 asuntoa ja ensi vuonna 34 000 asuntoa
- ARA-tuotanto jää tänä vuonna selvästi viime vuodesta arviolta noin 7000 asuntoon
- Rakennuskustannukset nousivat vuoden 2022 elokuussa 6,8 % vuodentakaisesta, mutta hintojen nousupaineen ennustetaan vähenevän talouskasvun hidastumisen ja rakentamisen määrän laskiessa.

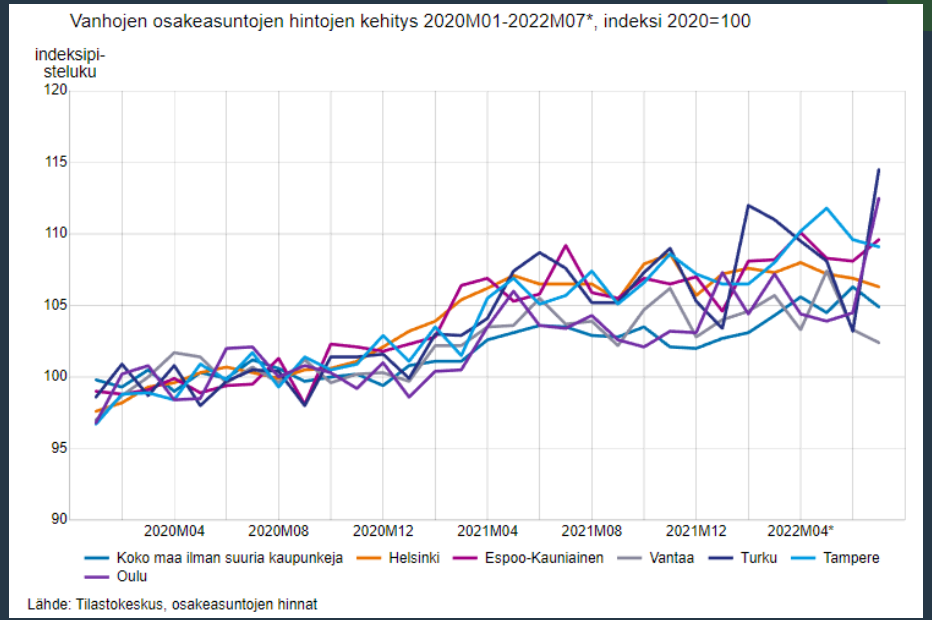

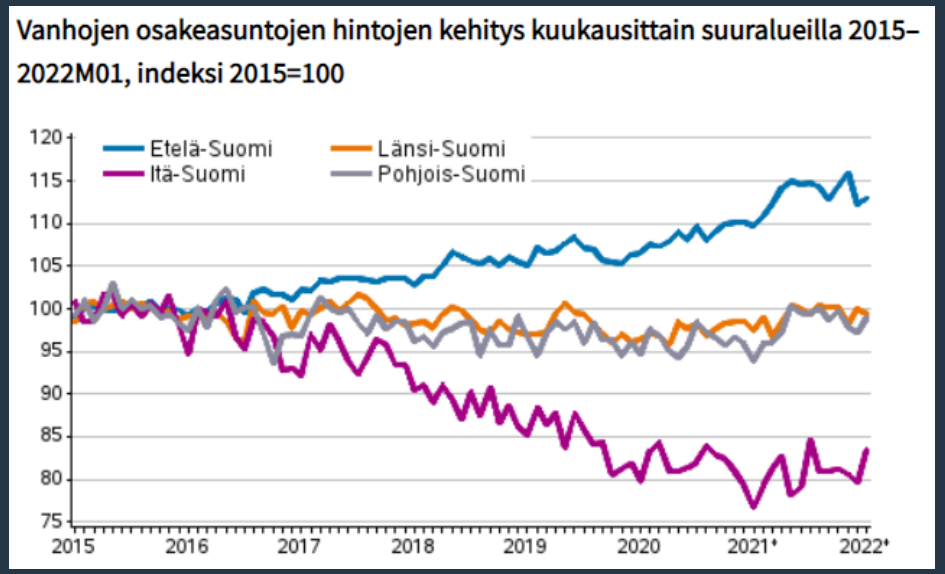
ARA

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Asuntojen hinnat kääntyvät laskuun

- Vanhojen osakeasuntojen hinnat nousivat heinäkuussa 1,2 % koko maassa verrattuna vuoden takaiseen. Pääkaupunkiseudulla hinnat pysyivät liki ennallaan, muissa suurissa kaupungeissa hinnat nousivat.
- Tänä vuonna asuntojen hintojen arvioidaan nousevan vielä arviolta 1-2 prosenttia, mutta ensi vuonna hintojen ennustetaan kääntyvän laskuun.
- Kotitalouksien reaalinen ostovoima laskee kuluvana vuonna voimakkaan inflaation seurauksena. Myös korkojen nousu vähentää kotitalouksien halukkuutta ostaa asuntoja.
- Uusien asuntojen myynti on vähentyi noin 30 % tammi-heinäkuussa 2022 verrattuna vuoden takaiseen.

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Vuokrien ennustetaan kääntyvän nousuun

- Korkea vuokra-asuntojen tarjonta ja koronan seurauksena vähentynyt kysyntä hillitsi selvästi vuokrien nousua viimeisen kahden vuoden aikana.
- Vapaarahoitteisten asuntojen vuokrat nousivat tämän vuoden huhti-kesäkuussa pääkaupunkiseudulla 0,3 % ja muualla Suomessa 1,0 % vuodessa.
- Nyt vuokrien ennustetaan kääntyvän maltilliseen nousuun kysynnän kasvaessa ja asumisen kustannusten siirtyessä myös vuokriin.

